

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čekovni rač. 10.503.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratov: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Jedro kmetijskega vprašanja.

Pretekli teden se je vršila v Novem sadu glavna skupščina Zveze srbskih kmetijskih zadrug, ki je bilo na njej zbranih po svojih zastopnikih 350 zadrug. Sprejeti so bili sklepi, ki zahtevajo, naj se vprašanje olajševanja kmetijskih dolgov reši na pravičen način. Dalje mora država skrbeti za to, da se dosedanje kričeče nesorazmerje med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov odstrani. Kar se tiče davčne obremenitve, naj se zniža v skladnosti s plačilno zmožnostjo kmetov.

Mi bi danes radi obrnili pozornost na drugo točko v novosadski resoluciji, in to je, strašna nizkost cen kmetijskih pridelkov. O 1. točki, to je, o olajševanju kmetijskih dolgov se danes veliko, že preveliko govori, toda malo, boljše rečeno, nič ne stori.

Vse tri točke novosadske resolucije so v vzročni zvezi med seboj: 2. in 3. točka je vzrok 1., to je naraščanja kmetijskih dolgov, ki naj bi se sedaj na katerikoli način olajšali.

Cene kmetijskih pridelkov: tukaj je korenina vsega zlega. Ako bi kmetijski pridelki imeli primerno ceno, bi kmetje lahko plačevali davke in dajatve ter zmagovali vse druge stroške, se torej ne bi bili tako zadolžili, kakor so se v resnici. Gre torej predvsem za povzdigo cen kmetijskih pridelkov na primerno višino, pod katero ne bi smeli pasti, da s padajočo ceno pridelkov ne propade kmetiska posest sama. Tu je danes jedro kmetijskega vprašanja. Zato tudi novosadska resolucija v 2. točki poziva vlado, naj skrbi za to, da se kričeče nesorazmerje med cenami kmetijskih pridelkov in industrijskih izdelkov odstrani.

Da je poglavitno vprašanje, kako oskrbeti kmetu možnost prodaje kmetijskih pridelkov po primerni ceni, je tudi priznala konferenca v Stresi v Gornji Italiji, ki je zborovala ta mesec ter končala svoje seje v torek preteklega tedna. Tamkaj so bili zbrani zastopniki velesil, pa tudi manjših in malih držav srednje in vzhodne Evrope, da so se posvetovali med seboj, kako bi se manjšim srednje- in vzhodnoevropskim državam, ki so po veliki večini poljedelske, v gospodarskem in finančnem oziru pomagalo. Soglasno se je priznalo, da je jedro vsega vprašanja povrednotenje kmetijskih pridelkov teh držav. Kako pa naj bi se dosegla

možnost obširnejše prodaje kmetijskih pridelkov po višjih cenah, o tem se države niso zedinile. Velike države bi namreč morale seči v žep ter manjšim državam finančno pomagati, pri žepu pa se v mednarodnem in meddržavnem razmerju neha ljubezen do bližnjega.

Je torej dolžnost poljedelskih držav samih, da poskrbijo za povrednotenje kmetijskih pridelkov svojih državljanov. To je nujnost, ki vedno bolj močno trka na vrata. Od meseca do meseca, od tedna do tedna, da od dneva do dneva padajo cene kmetijskim pridelkom. Živina ima tako nizko ceno, da se kmetje nekako sramujejo to glasno povedati. Kaj še le bo pozimi in spomladi, ko se bodo pokazali nasledki letošnje prav slabe letine krme in otave? Sadje ima ceno 1 Din do pol Din in še manje za 1 kg. Kakšna pa bo cena letošnjemu vinskemu moštu? Iz Haloz smo dobili poročilo, da je v nekaterih krajih dal neki kupec oznaniti, da plača za 1 liter mošta-portugizca 1 Din, ako mu ga pošljejo v mesto. Za drugi mošt pa se obeta cena 60 in 50 par. V nekem drugem mestu so vinski trgovci sklenili, da bodo za letošnji mošt plačevali za 1 liter samo 60 par pri 16% sladkorja.

Če se proti tem cenam postavijo cene industrijskih izdelkov in sploh vsega, kar mora kmet kupiti, se pojavi tisti vir, iz katerega izvira za kmeta propadanje in zadolževanje. Tu mora oblast zastaviti svojo akcijo (dejavnost). Ta vir je treba zamašiti. Oblast bi tudi ne

smela prezreti, kako se podražijo kmetijski pridelki, čim pridejo v druge roke. Cena živini skrajno nizka, cena mesa pa previsoka. Ali ne bi mogla oblast to nesorazmerje ublažiti? Da ima mesar svoj zaslužek, je prav, da pa ima čezmeren dobiček, ni prav. Cena vina je nizka, po gostilnah pa se vino prodaja po previsokih cenah. Vinski trgovci in prekupeci, ki bodo izrabljali skrajno slab položaj vinogradnikov ter po žalostno — za vinogradnika žalostno — nizkih cenah lupovali letošnji vinski mošt, bodo potem z velikim dobičkom prodajali vino. Kdo bo nadzoroval ta preveliki dobiček, to nesorazmerje med nakupovalno in prodajalno ceno?

Novosadska resolucija Zveze srbskih kmetijskih zadrug je dobro storila, ko je opozorila državo na kričeče nesorazmerje med cenami kmetijskih pridelkov in cenami vsega, kar mora kmet kupovati. Vprašanje olajševanja kmetijskih dolgov je važna zadeva, mimo katere se ne more iti. Korenina zla, ki danes tlači kmeta, pa je brezvrednost kmetijskih pridelkov, ki je v kričečem nesorazmerju s cenami vsega, kar mora kmet kupiti, in tudi z višino davkov in dajatev. Povrednotenje kmetijskih pridelkov je torej prvo vprašanje. Kmet nima organizacij, kakor jih imajo drugi stanoviti, da bi branile njegove življenjske interese. Na pomoč mu mora priti država in njena oblast, da zaustavi ta pogubni tok ter kmeta, ki je steber države, reši še večjega in usodnejšega propadanja.

Odkritelj povzročitelja malarije, Anglež Ronald Ross, je umrl v starosti 75 let.

Čehoslovaški vladi preti kriza. Čehoslovaška vlada je prisiljena, da zniža uradniške plače. Nobena stranka pa ne mara prevzeti pred volilci odgovornosti za ta korak in radi tega je na vidiku uradniška vlada.

Nenadoma je odstopila dne 21. septembra madžarska Karolyjeva vlada, ki je na krmilu od avgusta leta 1931. Karoly je podal dvačrat ostavko, ki pa ni bila sprejeta od regenta Horthyja. Tokratno vladno krizo je povzročil odpor kmetijcev v vladni stranki, ki zahtevajo znižanje obrestne mere in olajšanje plačevanja kmečkih dolgov. Ker je Karoly zavlačeval izpolnitev obljub, danih kmetijcem, se je začela naglo ši-